

TEŠKA OZLJEDA RADNIKA U STOLARSKOJ RADIONICI

U kolovozu 2011. godine, u stolarskoj radionici društva AA dogodila se teža ozljeda radnika BB prilikom rada na univerzalnom stroju za obradu drva, proizvođača XX. Raščlamba ovog događaja temelji se na nalazima nadležnog inspektora rada za zaštitu na radu Državnog inspektorata koji je obavio očevid na mjestu događaja, inspekcijske nadzore, te poduzeo propisane mjere.

OPIS DOGAĐAJA

Društvo AA posjeduje strojni park za obradu drva i izradu pločastoga i masivnoga namještaja, te vanjske i unutarnje stolarije. Strojni park čine: cirkular s predrezačem, kantirka za lijepljenje rubnih traka, tiplerica, zračna i hidraulična preša, univerzalni stroj za obradu drva (za operacije piljenja, blanjanja, ravnjanja i glodanja drva), oniform preša, lakirnica i sušara. Poslovođa DD je na jutarnjem radnom sastanku za raspodjelu dnevnog posla iznio problem izrade drvenih polica za potrebe rada ekipe na terenu, jer u Društvu trenutno nije bilo zaposlenog stolara, odnosno stolar LL nalazio se na godišnjem odmoru. Radnik BB, zaposlen na održavanju i radnom mjestu KV bravara, samoinicijativno se javio za izradu drvenih polica jer je smatrao da je to jednostavan posao kojega bez problema može odraditi, zato što je i inače pomagao pri radu stolaru LL, a

također i stoga što kod kuće u slobodno vrijeme radi na sličnome stroju. Poslovođa DD pristao je da poslove obavi radnik BB i rasporedio ga da samostalno obavlja izradu 20 komada drvenih polica dimenzija 380x120x19 mm na univerzalnom stroju za obradu drva. U jednom trenutku, prilikom blanjanja uzdužne bočne stranice drvene police, radnik je rukom dodirnuo rotirajući nož blanjalice i pri tom je ozlijedio prste desne šake. S obzirom da je bio sam u radionici i sam je obrađivao police, izašao je iz radionice i tražio pomoć od radnika NN i NM iz bravarske radionice. Radnici su zaustavili krvarenje, stavili mu zavoj i odvezli ga u bolnicu. U bolnici je radniku BB amputiran 4. prst, a također je utvrđen i prijelom 3. prsta desne šake zbog čega je zadržan na bolničkom liječenju. Ozlijeđeni radnik je prema vlastitoj izjavi i izjavi neposrednog rukovoditelja pri radu nosio osobna zaštitna sredstva, i to zaštitne radne hlače, radnu majicu i zaštitne cipele sa čeličnom kapićom.

PROVEDBA PROPISA ZAŠTITE NA RADU

Prilikom očevida utvrđeno je sljedeće:

1. radnik BB ozlijedio se prilikom obavljanja poslova na univerzalnom stroju za obradu drva, odnosno neposredno prije ozljeđivanja obavljao je poslove s posebnim

uvjetima rada utvrđene u čl. 3. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada (N.N., br. 5/84.), točka 1. priloga istoga pravilnika: *rukovanje i upravljanje strojevima i uređajima na mehanizirani pogon na kojima se ne može primijeniti zaštita od mehaničkih opasnosti* (što je poslodavac utvrdio svojom Procjenom opasnosti za radno mjesto stolar),

2. radnik BB obavljao je poslove za koje nije imao potrebnu stručnu osposobljenost niti mu je provjerena zdravstvena i psihofizička sposobnost, pa ga ovlaštenik poslodavca (poslovođa D.D.) nije niti smio rasporediti na obavljanje tih poslova ako prethodno na propisani način nije utvrđeno da radnik ispunjava potrebne uvjete,
3. univerzalni stroj za obradu drva je temeljem čl. 52., st. 2. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08. i 75/09.; dalje u tekstu: Zakon) i čl. 3. Pravilnika o listi strojeva i uređaja s povećanim opasnostima (N.N., br. 47/02.), stroj s povećanim opasnostima, a u vrijeme opisanog događaja nije bio ispravan jer je na dijelu za blanjanje (poravnavanje) nedostajala zaštita za slobodni dio rotirajućeg noža i na dijelu za piljenje nije imao razdjelni klin. Ovdje se mora istaknuti da je uobičajeno da se na stolarskom stroju za poravnavanje nož koji rotira velikom kutnom brzinom izvede po cijeloj širini radne površine, ali dio noža, koji je izvan debljine izrađevine koja se obrađuje, mora se na prikladan način zaštititi kako bi se onemogućio slučajni dodir prstiju radnika i noža i time spriječilo ozljeđivanje radnika,
4. poslodavac nije na propisani način obavio ispitivanja navedenoga stroja sukladno odredbama čl. 52., st. 1. Zakona.

POVREDA PROPISA

Poslodavac je počinio ove prekršaje utvrđene prilikom inspekcijuskog nadzora obavljenog u povodu teže ozljede radnika na radu:

- poslodavac je počinio prekršaj opisan i kažnjiv odredbama čl. 108., st. 1., toč. 17.

i st. 2. Zakona jer je odredbama čl. 34., st. 2. Zakona, propisano da poslodavac ne smije rasporediti radnika na poslove s posebnim uvjetima rada ako prethodno na propisani način nije utvrđeno da radnik ispunjava potrebne uvjete,

- poslodavac je počinio prekršaj opisan i kažnjiv odredbama čl. 109., st. 1., toč. 8. i st. 2. Zakona jer je odredbama čl. 43., st. 2. Zakona propisano da je poslodavac dužan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna sredstva u svakom trenutku budu u ispravnom stanju,
- poslodavac je počinio prekršaj opisan i kažnjiv u odredbama čl. 110., st. 1., toč. 4. i st. 2. Zakona jer je odredbama čl. 52. propisano da se ispitivanja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima obavljaju redovito u propisanim rokovima.

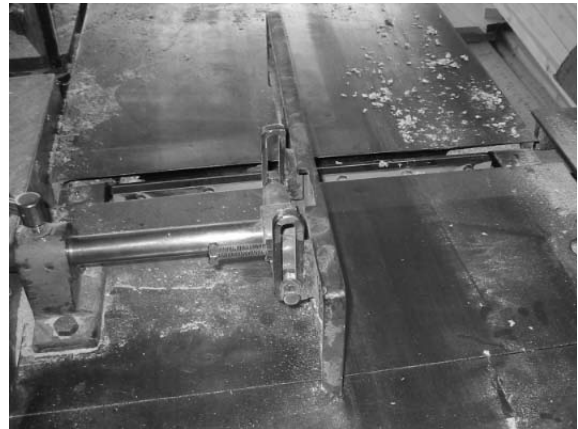
PODUZETE INSPEKCIJSKE MJERE

Tijekom očevida inspektor je temeljem ovlasti iz odredbe čl. 102., st. 3. Zakona donio više rješenja koja je upisao u knjigu nadzora, a kojima je poslodavcu:

- zabranio uporabu univerzalnog stroja za obradu drva dok se na stroj ne postave sve propisane zaštitne naprave te dok se stroj na propisani način ne ispita i ispravom ne dokaže njegova ispravnost,
- naredio da radnika BB udalji s obavljanja poslova na kojima se upotrebljava univerzalni stolarski stroj za obradu drva, što su poslovi s posebnim uvjetima rada temeljem članka 3. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, dok na propisani način ne utvrdi da radnik ispunjava potrebne posebne uvjete stručne osposobljenosti i zdravstvene sposobnosti za te poslove,
- naredio poslodavcu da na prikladno i vidljivo mjesto postavi znakove (koji mogu biti npr.: »znak upozorenja«, »znak za obvezno postupanje«, »znak obavijesti«, »znak za zabranu«, »sigurnosni znak«, »znak obavijesti« i dr.).

Slika 1.

Slika 2.

Slika 3.

Zbog trajnog oštećenja zdravlja radnika, protiv odgovorne osobe poslodavca podnesena je kaznena prijava sukladno odredbama čl. 266., st. 1. Kaznenog zakona (N.N., br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07. i 152/08.) jer je na poslove s posebnim uvjetima rada rasporedio radnika za kojega nije prethodno utvrdio da ispunjava propisane posebne uvjete što je suprotno odredbama čl. 34., st. 2. Zakona i čl. 265.,

st. 2. istoga zakona jer suprotno odredbama čl. 43., st. 2. i 3. nije osigurao da univerzalni stroj za obradu drva u svakom trenutku bude u ispravnom stanju.

Uz navedene propuste, inspektor je utvrdio i druge propuste u svezi provedbe mjera zaštite na radu, te donio rješenja za otklanjanje nedostataka u provedbi mjera zaštite na radu koja nisu izravno povezana s opisanim događajem.

*Đuro Čižmar, dipl. ing. stroj.
Odjel zaštite na radu
Državni inspektorat, Zagreb*